DATA FRYSLÂN

DE COÖPERATIE DATAFRYSLÂN U.A.

www.datafriesland.nl

De toenemende hoeveelheid en diversiteit van data die in de maatschappij en binnen het openbaar bestuur worden gegenereerd hebben een groot maatschappelijk effect. Voor het openbaar bestuur bieden die data de mogelijkheid nieuwe manieren te vinden om beleidskeuzes te onderbouwen, op basis van complexe analyses en kunstmatige intelligentie. Daarvoor is het noodzakelijk dat de juiste data op de juiste manier worden verzameld, gedeeld, geïnterpreteerd en verwerkt. DataFryslân werd begin 2019 opgericht om organisaties met een Fries maatschappelijk nut daarbij te helpen.

DataFryslân wil als onafhankelijke Friese data-autoriteit het platform zijn waar zowel regionale als niet-regionale partijen samen kunnen investeren in en experimenteren met data; waarin organisaties door kennis te delen en de maatschappelijke waarde van data science te versterken betere beleidsbeslissingen kunnen nemen, gebaseerd op objectieve (micro)data. DataFryslân heeft de afgelopen twee jaar met succesvolle onderzoeksprojecten en data-evenementen deze rol geclaimd en is daarmee een gevestigde waarde geworden in de Friese data-ecologie. Daarmee is na de opbouw- en experimenteerfase de tijd gekomen om de organisatie verder te professionaliseren en te optimaliseren om publieke taken als een maatschappelijke onderneming uit te voeren: DataFryslân wordt een coöperatie.

Als coöperatie is DataFryslân een vereniging van leden die samen een bedrijf hebben met als maatschappelijk doel voor alle leden het stimuleren en versterken van datagedreven werken in Fryslân. De coöperatie staat open voor iedere partij, zowel binnen als buiten Fryslân, die aan dit doel kan en wil bijdragen. De coöperatie is er voor haar leden en niet voor zichzelf: de leden profiteren van de kracht van de samenwerking tussen partijen die vanuit hun eigen rol en expertise bijdragen. Kennis en data worden gedeeld, innovatie wordt gestimuleerd en versterkt, producten die in de coöperatie worden ontwikkeld kunnen breed worden gedistribueerd ten gunste van alle deelnemers, er ontstaan significante schaal- en inkoopvoordelen en daarmee belangrijke kostenvoordelen. Als coöperatie biedt DataFryslân niet alleen een grote meerwaarde aan de deelnemende leden, maar ook aan het datalandschap van Fryslân, het openbaar bestuur van de provincie en de Friese bevolking.

In dit bidbook vindt u alle informatie over de organisatiestructuur en het bestuur, lidmaatschap, voorwaarden, voordelen en doelstellingen van de coöperatie DataFryslân. Ofwel: alle redenen waarom uw organisatie kan instappen in een toekomstgerichte organisatie die datagedreven werken in Fryslân op een hoger plan tilt en de kwaliteit van het openbaar bestuur in de provincie helpt te versterken.

Rudolf Simons,
Directeur

‘IK BEN WELEENS JALOERS OP GOOGLE EN FACEBOOK’

Erik Faber, wethouder van Súdwest-Fryslân, is nauw betrokken bij de snelle verglazing van het Friese datanetwerk. Hij is ook enthousiast supporter van een Friese datastrategie. In beide gevallen draait het om verbinding – al dan niet letterlijk – en verbinden is wat Faber graag doet. Hij is dus volop bezig met de toekomst. Geen wonder dat hij ook houdt van voorspellen.

STEM ACHTER DE STRATEGIE

ERIK FABER

“Ik ben een groot supporter van meer samenwerking op het gebied van datagedreven werken – en niet alleen omdat Súdwest-Fryslân een van de aanjagende gemeenten is die al vanaf het begin meedoen aan DataFryslân. Ik vind het Datalab van DataFryslân geweldig. Je ziet hoe we steeds meer in staat zijn om data te gebruiken in het beleidstraject, dat we steeds meer leren over toepassingen en slimme manieren om met al die data om te gaan. Dat is vooral te danken aan de samenwerking met slimme mensen die al die data kunnen ontsluiten. Want het draait natuurlijk om meer dan kijken naar de cijfers; je moet bijvoorbeeld ook verstand hebben van algoritmes en dat is iets waar bestuurders nou eenmaal niet in voorop lopen.
Aan data is geen gebrek en dat is al heel lang zo; niet alleen de gemeenten verzamelen al sinds jaar en dag veel informatie, we hebben ook de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek en het Fries Sociaal Planbureau. De kunst is dat je door deel te nemen in zo’n lab, met hulp van de wetenschap, de enorme hoeveelheid data kunt leren gebruiken voor het ontwikkelen van beleidsgedachtes. Want het gebruiken van al deze data vraagt om nieuwe inzichten en nieuwe kennis.”

“Waar ik veel mogelijkheden zie is met het gebruik van data ontwikkelingen te voorspellen. Overheidsbeleid is nu toch nog vooral reactief; het zou toch geweldig zijn als we straks bijvoorbeeld demografische ontwikkelingen of gebeurtenissen binnen het sociaal domein kunnen voorspellen en op basis daarvan beleid kunnen maken? Wat dat betreft ben ik soms jaloers op bedrijven als Google en Facebook, die al zo enorm veel verder zijn. Natuurlijk hebben wij te maken met zaken als privacy en integer bestuur, maar het zou wat mij betreft een speerpunt mogen zijn in een Friese datastrategie: dat we leren te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en op basis daarvan beleid maken.”

“Ik ben ook nauw betrokken bij de Regionale Energie Strategie in Fryslân, kortweg de RES. Daarin wordt een strategie ontwikkeld voor de toekomstige energievoorziening in de provincie. Deze samenwerking van alle achttien Friese gemeenten, de provincie en twee waterschappen zou je kunnen vergelijken met DataFryslân. Bij de RES is een grote rol ingeruimd voor burgerparticipatie; aan de hand van onderzoek door TU Delft en het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid werden inwoners van Súdwest-Fryslân nauw betrokken bij de beleids- en besluitvorming. Ik ben daar heel enthousiast over – ik denk dat als DataFryslân aan zoiets zou meedoen het heel positief zou kunnen uitpakken; dan zouden we veel stappen vooruit kunnen zetten.”

“De coronacrisis is natuurlijk ellendig, maar als Groen Linkser zie ik ook wel lichtpuntjes. Dat we de mogelijkheden van thuiswerken hebben ontdekt, dat er minder verkeersbewegingen nodig zijn, dat digitalisering daardoor een enorme boost krijgt. Dat zijn positieve aspecten. Deze ontwikkeling lijkt mij onomkeerbaar en zullen alleen maar in kracht toenemen en sneller verlopen naarmate meer mensen inzien welke voordelen het biedt. Ik zie dat ook als een kans voor Fryslân.
Ik verwacht dat een groeiend aantal mensen wil ontkomen aan de drukte van dichtbevolkte gebieden en wil verhuizen. In Fryslân hebben we nog volop rust en ruimte. Het is hier goed wonen én werken, ongeacht waar je werkgever is gevestigd. Deze verhuisbeweging zien we nu al. Daarvoor moeten we beleid ontwikkelen. DataFryslân kan daar een geweldige bijdrage aan leveren.”

‘NAAST DE CIJFERS MOET JE OOK VERSTAND HEBBEN VAN ALGORITMES EN DAARIN LOPEN BESTUURDERS NOU EENMAAL NIET VOOROP’

GELUK, VEILIGHEID, GOED BESTUUR EN ECONOMISCHE VOORSPOED VOOR FRYSLÂN.

EEN GEDROOMD DATAFRYSLÂN.

Het verzamelen en gebruiken van data wordt voor Fryslân een steeds belangrijker voorwaarde om geluk en veiligheid voor haar inwoners, goed bestuur en de economische ontwikkeling van de provincie te kunnen bewerkstelligen.

De coöperatie DataFryslân U.A. is de komende eeuw een constante factor voor het openbaar bestuur van Fryslân. Waarom honderd jaar? Omdat het minimaal nog zo lang duurt voordat kunstmatige intelligentie ons het huidige werk uit handen heeft genomen. Die tijdspanne vormt een horizon waarachter we nu nog niet kunnen kijken, maar waarvan we zeker weten dat technische en sociale ontwikkelingen zullen zorgen voor een revolutie in Fryslân. Een tijd waarin data een sleutelrol zullen spelen in elke ontwikkeling binnen de provincie.

De coöperatie DataFryslân U.A is behalve een vertrouwd adviseur van het openbaar bestuur ook een onafhankelijke autoriteit op het gebied van data en datagedreven werken. Een instituut dat als het erop aankomt principieel de kant kiest van de ‘Friese publieke zaak’. Wat precies de ‘Friese publieke zaak’ is, wordt bepaald door de leden van de coöperatie. Nagenoeg alle openbaar bestuurspartijen en verbonden partijen zijn gezamenlijk eigenaar van de coöperatieve vereniging DataFryslân.

Voor de besluitvorming geldt: elke stem telt. Elk lid heeft ten minste één stem in de ALV, ongeacht de vorm van het lidmaatschap. Door de governance zo in te richten blijft het voor alle partijen aantrekkelijk om deel te nemen. Ook voor private partijen, zolang deze willen bijdragen aan de publieke doelstellingen van de coöperatie DataFryslân U.A. en bereid zijn hun middelen daarvoor in te zetten.

De coöperatie DataFryslân U.A. verenigt alle spelers in het openbaar bestuur van Fryslân en zorgt er zo voor dat er voldoende draagvlak is voor het voeren van een provinciale data-agenda. Hierdoor worden belangrijke ontwikkelingen centraal en efficiënt aangepakt. De coöperatie vormt een provinciale concentratie van vraag-en-aanbodpartijen en kan door het volume voordelig gezamenlijk inkopen en financieringsstromen claimen

Naast het verzilveren van provinciale focus en het behalen van schaalvoordelen is de belangrijkste dienstverlening van de coöperatie het verzamelen en beschikbaar maken van gevalideerde Friese microdata en het begeleiden van organisaties bij de inzet van data in hun organisatieprocessen. Alleen data die uniek zijn voor de Friese regio, worden opgenomen in de ‘shared’ Frisian Data eXchange (FDX) en vormen samen met andere vrij beschikbare data het complete beeld dat openbaar bestuurspartijen nodig hebben in hun bijdrage aan geluk, veiligheid, goed bestuur en economische voorspoed voor Fryslân.

‘HET MAG WEL WAT SNELLER’

Regina Bouius, algemeen directeur/provinciesecretaris van de Provinsje Fryslân en voorzitter van de stuurgroep van DataFryslân, heeft in haar loopbaan leren houden van datagedreven werken, onder meer bij DUO en het ministerie van BZK. Sinds 2017 werkt ze bij de provincie en daar merkt ze dat haar eerdere ervaringen nog niet per se garanties bieden voor de toekomst. Maar dat wil niet zeggen dat ze die toekomst niet rooskleurig inziet.

STEM ACHTER DE STRATEGIE

REGINA BOUIUS

“Datagedreven werken is een innovatie die heel andere manieren van denken vergt; men moet nog erg wennen aan wat er allemaal mogelijk is. Ik kreeg in het verleden vaak te horen: je moet er echt induiken om ervan te gaan houden. Ik leerde dat je pas als je data aan elkaar kunt koppelen echt kunt verifiëren of je beleid kunt maken. Maar dan moet je wel weten hoe je verbindingen legt en daarbij is vooral van belang dat verschillende betrokken partijen dezelfde taal spreken – denk alleen maar aan de technische aspecten. Iedereen denkt altijd dat ICT hard is, dat het gaat over bits en bytes, maar het gaat in feite over samenwerken en onderling definities afstemmen. En van dat aspect heb ik inderdaad leren houden.”

“Zoals altijd met innovaties ga je er pas mee aan de slag als je de druk voelt, als je het gevoel hebt dat het iets kan toevoegen. Je wilt immers die nieuwe toepassingen gebruiken voor iets dat ook urgent is. Dat veel mensen die urgentie nog niet zien is niet alleen een politieke kwestie; het is ook een soort angst om het niet goed te doen, de vrees dat data op straat komen te liggen omdat je je niet goed aan de AVG houdt. Het is een cultuurgegeven in Nederland dat we allerlei zaken spannend vinden. Vergelijk het met salarissen: daar praten we niet over. Maar ik weet wel van alle collega’s zo’n beetje in welke ranking ze zitten en hoe lang ze al ergens werken. We weten het heus wel, maar we hebben er een schil omheen gebouwd die ons belemmert. Net zoals we doen met data. Maar je kunt natuurlijk prima keuzes maken over wat je naar buiten brengt. Zolang de resulterende informatie niet tot individuen kan worden herleid, moet iedereen in Fryslân dezelfde data kunnen gebruiken. Ook bedrijven, maatschappelijke instellingen en mkb’ers, enzovoort. Dat vind ik echt. Ik heb in het verleden altijd samengewerkt met het bedrijfsleven rond data-innovaties. Dat waren gewoon mijn collega’s. En als overheid doe je nu eenmaal heel veel zaken met het bedrijfsleven. Dus laat ze komen, die ondernemers, want ook daar komen belangrijke innovaties vandaan – onze rol is het om te bedenken hoe we daar binnen onze (overheids)taak mee om kunnen en moeten gaan.”

‘WE MOETEN TOEWERKEN NAAR EEN SOORT VAN COÖPERATIE WAARIN IEDEREEN EIGENAAR IS VAN ZIJN EIGEN DATA’

“De provincie is een van de grote voortrekkers geweest in het ontstaan van DataFryslân. Maar dit moet niet iets van of vanuit de provincie zijn. We moeten toewerken naar een soort van coöperatie waarin iedereen eigenaar blijft van zijn eigen data, maar ook van het initiatief en de werkvorm. Dat is heel belangrijk, ook psychologisch. Je wilt het samen doen. Je wilt goed afstemmen welke definities je van elkaar kunt gebruiken. Ik nodig dus iedereen van harte uit om aan te haken, want we zijn nog met te weinig. Ik ben dan ook van plan om de nog niet aangesloten gemeenten te gaan bellen, daar ga ik een virtuele kop koffie mee drinken. Want het aanhaken van nieuwe partijen mag van mij wel wat sneller. Dat is natuurlijk ook een beetje mijn rol: ik mag als provinciesecretaris en mede initiatiefneemster wat harder duwen. Maar ik wil erg graag dat alle partijen in Friesland aan een gezamenlijk databeleid gaan bijdragen, want pas dan maak je er écht iets moois van.”

WAAROM EEN COÖPERATIE?

Het openbaar bestuur komt onder een steeds grotere maatschappelijke druk te staan. Er is behoefte aan nieuwe manieren om beleidskeuzes te onderbouwen. De toenemende hoeveelheid en diversiteit van data die daardoor worden gegenereerd hebben een groot maatschappelijk effect. De uitdaging is niet zozeer het vergaren van die data, want die is in overvloed aanwezig en de hoeveelheid neemt alleen maar toe. De crux is het gericht inzetten van die data. Daarvoor is het voor de betrokken partijen nodig om data te delen, deze te leren interpreteren en om te zetten in uitvoerbaar beleid.

Het openbaar bestuur heeft uit de aard van haar werkzaamheden en opbouw soms moeite deze ontwikkelingen bij te benen. Dat brengt het risico met zich mee dat er een steeds grotere kloof ontstaat met de rest van de maatschappij, waarin steeds vaker beslissingen worden genomen op basis van data, complexe analyses en kunstmatige intelligentie. Bij overheden wordt het gebruik van data vaak nog belemmerd doordat die onvoldoende worden gedeeld, bijvoorbeeld doordat de privacyregels het niet toestaan of soms doordat organisaties er het belang niet van inzien. Maar juist door op grotere schaal data te gaan delen, kan het openbaar bestuur steeds meer worden gebaseerd op objectieve data. DataFryslân streeft ernaar dit in Fryslân te realiseren.

FLEXIBELE RECHTSVORM

Een coöperatie is een flexibele rechtsvorm die bij uitstek geschikt is om publieke taken als een maatschappelijke onderneming uit te voeren. De organisatie kan op een natuurlijke wijze meegroeien met maatschappelijke opgaven omdat haar leden vrije toe- en uittreding hebben.

ECONOMISCHE ENTITEIT

Met haar leden vormt de coöperatie een marktpartij die zorgt voor concentratie van vraag en aanbod en stimulering van de markt. Leden kunnen daardoor moeilijk tegen elkaar worden uitgespeeld en is er geen noodzaak meer om met elkaar te concurreren. Er kunnen in volume data en expertise worden ingekocht en kosten kunnen worden gedeeld. Als coöperatie kan DataFryslân zich nog sterker positioneren zich als Friese data-autoriteit en de primaire gesprekspartner zijn van zowel regionale als niet-regionale partijen. De coöperatie DataFryslân U.A. neemt de taken over van de huidige penvoerder.

SYMBOLISCHE WAARDE

Een Friese coöperatie die bestaat uit openbaar bestuurspartijen en kennisinstellingen heeft een grote symbolische waarde. Het laat zien dat het onderwerp datagedreven werken en bestuurlijke legitimering serieus wordt genomen en gezamenlijk wordt opgepakt.

STRATEGISCH

Een door de leden opgestelde gezamenlijke agenda voor maatschappelijke uitdagingen die met data te maken hebben geeft de provincie Fryslân een belangrijke voorsprong en vormt een solide platform voor besluitvorming.

‘INTERDISCIPLINAIR DENKEN WORDT ESSENTIEEL’

Andrej Zwitter is decaan van de Faculteit Campus Fryslân. Hij is er ook Professor of Governance and Innovation en in dat kader zijn data voor hem gesneden koek. Voor hem betekent datagedreven werken niet alleen dat overheden een cultuurverandering moeten ondergaan, maar ook dat de burger daar deel van moet uitmaken.

STEM ACHTER DE STRATEGIE

ANDREJ ZWITTER

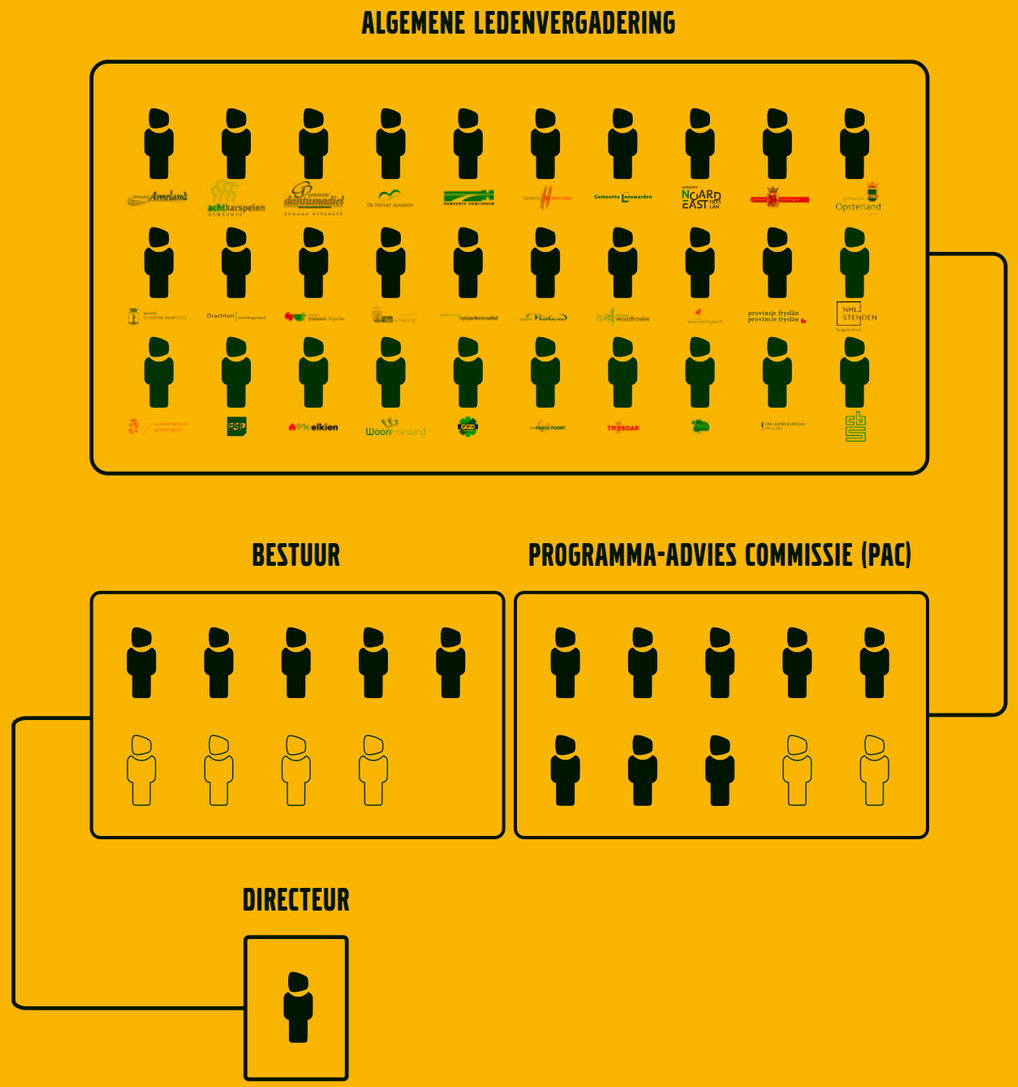
“Het is een grote stap om van data tot informatie te komen. Het is een nog grotere stap van informatie naar kennis, en vervolgens is er nóg een grote stap van kennis naar bruikbare, toepasbare kennis. Door datagedreven te werken kun je slim, voorspellend besturen en toekomstgericht denken in plaats van alleen te werken op basis van data over het verleden. Neem het hoger onderwijs. De ministeries kijken naar de arbeidsmarktgegevens over de afgelopen vijf jaar om te voorspellen of een nieuw onderwijsprogramma kans van slagen heeft en of de studenten die ermee worden opgeleid een goede kans op een baan hebben. Maar wat ze met die data niet doen is mensen opleiden voor de toekomst.”

“Een voorbeeld: iedereen heeft het nu over de klimaatverandering; Nederland doet er veel aan om daarin een leidende rol te spelen, maar kijk naar de arbeidsmarktdata van de afgelopen vijf jaar en je ziet dat er op dat gebied nog geen banen te vinden zijn. Dat aspect staat nog niet op de radar van de opleidingsgerelateerde overheidsinstellingen – die vormen hun beleid immers op basis van het verleden. En dat is wat datagedreven werken kan veranderen, doordat je kunt zeggen: we voorspellen een verandering van het klimaat, dat betekent dat we mensen moeten opleiden om daarmee aan de slag te kunnen, die kennis hebben van duurzaamheid, klimaatbestendig of circulair werken. Zo’n aanpak vraagt om een andere manier van denken binnen organisaties. Het vraagt vooral om interdisciplinair denken – dat is essentieel. Kijk in dit geval dus niet alleen naar arbeidsmarktdata, maar ook naar data over de factoren die direct of indirect invloed gaan hebben op die arbeidsmarkt.”

“Als je het hebt over ruwe data, dan is er in feite geen concept van eigendom voor. Dat is een probleem, want de rechten en plichten van de bron van die data (bijvoorbeeld een persoon) en het bedrijf aan wie deze zijn data geeft wordt nu geregeld door de algemene voorwaarden van die laatste partij. En die gaat soms heel ver; Instagram bijvoorbeeld mag heel veel doen met jouw data. Voor de overheid liggen de zaken natuurlijk anders, al was het maar vanwege de privacywetgeving. Maar hoe moet de overheid omgaan met haar data als ze weet dat de burgers vaak zijn uitgeleverd aan de voorwaarden van de grote techbedrijven omdat de diensten die zij bieden zo goed als onmisbaar zijn? Hoe moeilijk is het bijvoorbeeld om géén Whatsapp te gebruiken. Of om een gratis gmail-account te hebben.”

“Ik denk dat de overheid de taak heeft om bewustzijn te creëren bij de mensen over hoe er met hun data wordt omgegaan en wat de positieve en negatieve consequenties daarvan zijn. Dat doe je door transparant te zijn en te garanderen dat die data in veilige handen zijn. En door ervoor te zorgen dat elke burger bepaalde rechten heeft over de data die hij of zij zelf produceert. Dat noemen we digitale soevereiniteit: dat je de baas bent over je eigen data. Op dat gebied gaat de komende jaren veel gebeuren. Maar we kunnen al zo veel met niet-persoonsgebonden data. Je kunt de burger helpen met informatie waarin je gezondheidsrisico’s kunt voorspellen op basis van gedrag bijvoorbeeld – of iemand sport of niet, hoe hij of zij er financieel voor staat, enzovoort. En dat kan, zonder dat je gebruik hoeft te maken van individuele, tot personen te herleiden data. Het is heel belangrijk om dat duidelijk te maken, om de burger te betrekken bij het herkennen van het belang van data in zijn leven. En om te laten zien dat daar ook positieve kanten aan zitten.”

‘IK DENK DAT DE OVERHEID DE TAAK HEEFT OM BEWUSTZIJN TE CREËREN BIJ DE MENSEN OVER HOE ER MET HUN DATA WORDT OMGEGAAN’

GOVERNANCE

De coöperatie DataFryslân U.A. is een democratisch bestuurde vereniging waarin de besluitvorming plaatsvindt in de Algemene Leden Vergadering (ALV). Deze wordt minstens eenmaal per jaar gehouden. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door een benoemde directeur/bestuurder en minimaal vier leden. Deze bestuursleden worden elke vier jaar gekozen door de leden van de coöperatie.

De Friese Digitale Samenwerkingsagenda bepaalt in hoofdzaak de onderwerpen waar DataFryslân zich mee bezighoudt en zorgt zo voor de provinciale samenhang en inhoud van het programma. Deze agenda wordt opgesteld door de Programma Adviescommissie (PAC), die minimaal tweemaal per jaar bijeenkomt en bestaat uit minimaal 8 afgevaardigden van de leden. De PAC-leden worden elke twee jaar benoemd door de ALV.

‘IK WIL DICHTER BIJ DE DATA KOMEN’

Ingrid van de Vegte wordt als directeur/bestuurder van het Fries Sociaal Planbureau meer dan gemiddeld gedreven door data, in de letterlijke zin. Als het gaat om een Friese datastrategie ervaart ze uit eerste hand dat er nog een behoorlijke kloof is tussen wens en werkelijkheid.

STEM ACHTER DE STRATEGIE

INGRID VAN DE VEGTE

“Voor ons werk gebruiken we een panel en genereren we onze eigen data. Daarnaast werken we veel met open data en met partners die ook zelf data verzamelen, zoals het CBS. Verder proberen wij met andere partijen afspraken te maken over het gebruik van hun data.

ik wil dat mijn data op orde zijn, ik wil ze kunnen leveren aan anderen die er analyses mee kunnen maken en ik wil op basis daarvan vergelijkingen kunnen maken tussen mijn gemeente en andere; daarvoor moet ik meedoen met DataFryslân en ik ga de stappen zetten

‘WE ZITTEN EIGENLIJK NOG OP HET NIVEAU DAT WE EERST EEN STRATEGIE NODIG HEBBEN VOOR HET ONTWIKKELEN VAN EEN DATASTRATEGIE’

En dát aspect loopt eigenlijk nog helemaal niet.
We hebben bijvoorbeeld enige tijd geleden een populair rapport gemaakt: *Leven in Fryslân*. Weet je wat voor data dat zijn? Die van ons eigen panel en van het CBS, een beetje GGD en misschien een beetje van DUO. Maar helemaal niks van gemeenten of van de provincie. En een van onze drivers om als oprichtingspartner mee te doen aan DataFryslân was nou net dat we toegang zouden krijgen tot actuele, ruwe data van de bron zelf. ”

“Er is nog veel onwetendheid bij de houders van data, vooral gemeenten, over de kwaliteit van die data en hoe je die kunt ontsluiten en delen. Ik zie ook veel overgevoeligheid rond de AVG. Wij hebben simpelweg te maken met het feit dat we onderzoeksvragen moeten kunnen stellen waarvoor data nodig zijn om antwoorden te vinden – en andersom: als je met data aan de slag gaat, zie je soms dingen die je van tevoren niet had kunnen bedenken. Ik zou best wel een keer met data van gemeenten, woningbouwcorporaties, zorginstanties enzovoort willen experimenteren met als insteek: als we al die data aan elkaar koppelen, wat zien we dan?
Maar dat is lastig. We hebben een keer zo’n experiment gedaan, met onder meer de gemeente Leeuwarden: het duurde 1,5 jaar om bij de gegevens te komen die we nodig hadden. Ik wil dolgraag dat gemeenten zeggen:

die daarvoor in mijn gemeente nodig zijn. Zover zijn we nog lang niet. We zitten eigenlijk nog op het niveau dat we eerst een strategie nodig hebben voor het ontwikkelen van een datastrategie.”

“Het stelt me wel teleur dat het zo moeilijk blijft om dichter bij de data te komen en daar mee te mogen experimenteren; dat hebben we nog niet gedaan en daar is eigenlijk ook de infrastructuur nog niet voor aanwezig. Ik merk ook dat de gemeenten er nog erg terughoudend in zijn. En ik wíl juist dichter bij die data komen!
Tegelijkertijd realiseer ik me ook dat wij daar als Fries Sociaal Planbureau veel meer belang bij hebben dan bijvoorbeeld de gemeenten, die simpelweg andere prioriteiten hebben. Maar de meerwaarde van datagedreven werken zit in de koppeling van data en het daarop loslaten van analyses. En juist voor zo’n aanpak biedt DataFryslân een veilige omgeving. Ik geloof wel dat DataFryslân dan iets minder moet focussen op technologische innovatie en nog meer dan nu de rol op zich moet nemen van adviseur op het gebied van de kwaliteit van data en de juridische aspecten van het gebruik ervan. “

/

LIDMAATSCHAP

Elke organisatie kan lid worden van de coöperatie DataFryslân U.A. De huidige leden (gemeenten, provincie Fryslân en kennisinstellingen) verwelkomen van harte andere overheden, ondernemingen of andere organisaties in hun midden. Het lidmaatschap van DataFryslân wordt aangegaan voor vier jaar en biedt toegang tot een actief samenwerkingsverband van regionale organisaties en landelijke datapartijen. Data worden met elkaar gedeeld, evenals data scientists en andere specialisten. Medewerkers uit verschillende organisaties werken met elkaar samen en wisselen kennis en ervaringen uit. Externe data worden gezamenlijk – en dus tegen scherpere prijzen – ingekocht.

DataFryslan heeft een lidmaatschapsstructuur die wordt gekenmerkt door laagdrempeligheid en keuzevrijheid. Dat is een bewuste keuze; hoe eenvoudiger de toegang, des te groter en diverser de samenwerkingsverbanden, waardoor het netwerk voor de leden steeds waardevoller wordt. De coöperatie DataFryslân U.A. kent daarnaast meer stakeholders dan alleen de leden. Zo zijn inwoners en bezoekers van Fryslân nadrukkelijk in beeld als belanghebbenden en worden ze van harte uitgenodigd om bij te dragen, bijvoorbeeld door mee te denken over de Friese digitale agenda.

De coöperatie DataFryslân U.A. kent drie soorten lidmaatschap: /Podium, /Lab of /Hub. De voordelen van het lidmaatschap zijn afhankelijk zijn van de inleg: een ‘hoger’ lidmaatschap geeft recht op meer diensten en een groter voordeel. Voordeel van deze lidmaatschapsstructuur is dat leden zelf de mate van participatie kunnen bepalen.

De tariefstelling voor gemeenten is gebaseerd op het aantal inwoners binnen de gemeentegrenzen. Voor andere organisaties is het lidmaatschapstarief gebaseerd op het aantal inwoners van de provincie Fryslân (zoals vastgesteld door het CBS per 1 januari van het kalenderjaar waarin het lidmaatschap wordt aangegaan), gedeeld door het aantal gemeenten.

LIDMAATSCHAPPEN

	PODIUM	LAB	HUB
DataFryslân Community	●	●	●
/Podium	●	●	●
Veilig data delen voor /Podiumleden	●	●	●
Data-alliantie DataFryslân	●	●	●
Friese Digitale Agenda		●	●
Statistiek Fryslân		●	●
Kennisinfrastructuur Fryslân		●	●
/LAB		●	●
Veilig data delen voor /Lab-leden		●	●
/HUB			●
Fondsen en subsidies			●
Volumekorting			●
Competence Center Data Science			●
Competence Center Data			●
Veilig data delen (HUB)			●
Landelijke Microdata			●
	6.000 euro per jaar	**50 cent per inwoner per jaar**	**1 euro per inwoner per jaar**

‘WE HEBBEN GOUD IN HANDEN’

Eelke de Jong behoort tot de groep van functionarissen die (zijdelings) betrokken waren bij de geboorte van DataFryslân. Hij ziet als stuurgroeplid, en in de functie van Gemeentesecretaris van Leeuwarden, met tevredenheid hoe het kind dankzij onderwijs, betrokken ouders en zijn eigen intellect voorspoedig opgroeit. Nu nog wat meer vriendjes en vriendinnetjes graag.

STEM ACHTER DE STRATEGIE

EELKE DE JONG

“Ik ben vanaf meet af aan nauw betrokken geweest bij de organisatie van Leeuwarden en Fryslân als Culturele Hoofdstad van 2018. Die periode was natuurlijk ook zo’n beetje de geboorte van DataFryslân: een eerste samenwerkingsproject tussen verschillende partijen.

voor. We hebben het voordeel dat we veel organisaties hebben die al op Friese schaal functioneren, zoals Wetterskip, de FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing, red.) of de veiligheidsregio.
Wat dat betreft hebben we in Fryslân een soort

‘HET IS ZOALS MET ELKE CULTUURVERANDERING:JE BEGINT ERMEE EN VERVOLGENS DUURT HET JAREN VOORDAT JE KOMT WAAR JE WILT ZIJN’

Niet dat het in het begin niet ingewikkeld was.
We hebben de nodige hick-ups gehad, maar het heeft heel goed uitgepakt.”

“Ik geloof in datagedreven werken en denken, maar het gaat zoals met elke cultuurverandering: je hebt een leuk idee, wilt dat binnen de organisatie doorvoeren, je begint ermee en vervolgens duurt het jaren voordat je komt waar je wilt zijn. In principe hebben we met data goud in handen; we zijn aan het leren hoe we daar maximaal gebruik van kunnen maken door middel van datagedreven werken. En dat moeten we met elkaar leren. Dat is een verhaal van de lange adem, dat heb ik echt wel meegekregen. Ik ben nog lang niet tevreden met waar we nu staan. We kunnen en moeten nog wel een paar stappen meer zetten. Dankzij de opzet waarin ervaringen en kennis gedeeld worden en wetenschap centraal staat heeft DataFryslân zich bewezen als kennispartner en als kenniscentrum. Nu komt de fase van verbreding.”

“Ik vind het heel belangrijk dat we met elkaar op Friese schaal steeds meer, steeds vaker en intensiever samenwerken. Fryslân heeft daar ook de perfecte schaal

bestuurlijke voorsprong. En kijk eens naar de toekomstige economie, naar het belang die data en de data-infrastructuur daarin krijgen – als wij die zaken op orde hebben, kunnen we een belangrijke slag slaan binnen de toekomstige kenniseconomie. Ik voorzie voor DataFryslân het versterken van haar centrale rol als spin in het web.”

“Ik zou het toejuichen als alle overheidsinstellingen en meer instellingen in het publieke domein deelnemer worden in DataFryslân. We zijn gestart met drie gemeenten die daadwerkelijk meefinancieren; wat mij betreft stappen alle achttien Friese gemeenten in. Maar ook andere organisaties in het publieke domein. Het is niet dat ík vind dat ze mee moeten doen, maar het zou goed zijn voor DataFryslân. Ik zou het een waardevolle stap vinden als ze echt bij ons in zouden stappen. Dan leg je een mooie, stevige bodem onder de ontwikkeling van provinciebreed datagedreven werken.”

‘IK HOU NIET ZO VAN OVERTUIGEN. IK ZEG: GA HET MAAR GEWOON DOEN’

Voor Jelmer Mulder, gemeentesecretaris/algemeen directeur van de gemeente Smallingerland, is datagedreven werken al langere tijd de nieuwe werkelijkheid. En hij ziet tot zijn genoegen dat steeds meer collega’s die werkelijkheid ook omarmen en beseffen dat samenwerken er de sleutel toe is.

STEM ACHTER DE STRATEGIE

JELMER MULDER

“In ons privéleven doen we niets anders dan omgaan met data, zonder daarbij na te denken. Maar als het gaat om ons werk, denken we nog steeds ouderwets. Het is een soort gesegmenteerde werkelijkheid en dat vind ik heel bijzonder. Data bepalen steeds meer ons weten – als je er niet de juiste informatie uit kunt destilleren, kun je ook niet de juiste keuzes maken. Dan overkomt alles je – en tot nu toe is dat meestal het geval.”

“Het is natuurlijk best bizar dat een toeristisch aantrekkelijke provincie als Fryslân niet weet hoe zijn bezoekersstromen lopen. Nou ja, we weten het steeds beter, maar dat komt nog maar net op gang. En dan zie je meteen dat ondernemers ook interesse beginnen te tonen. Daardoor gaan meer partijen samenwerken en wordt die samenwerking steeds effectiever. Je ziet een kentering waarbij overheid en bedrijfsleven steeds meer samen optrekken. Het is een olievlek. Je hebt altijd een voorhoede nodig en mijn gemeente maakt daar deel van uit. Andere gemeenten zijn even met andere dingen bezig geweest of ze waren zich er nog niet zo van bewust dat dit belangrijk is. Maar ik zie wel een soort versnelling op gang komen. Het is een kwestie van tijd; ik hou er niet zo van anderen te overtuigen. Ik zeg altijd: haak maar aan, ga het maar gewoon doen, want dan laat je zien wat de waarde ervan is. De mensen die erin geloven maken het draagvlak groter.”

“Zeker, overheden voelen de pijn van achterlopen of minder winst maken niet zo. Maar we voelen wél dat we qua dienstleverlening achterop raken als we onze zaken niet op orde hebben. Dat is wel degelijk een motivatie. Bovendien: dit is ons werk. En daarin is de nieuwe werkelijkheid dat we niet meer voor 10 jaar beleid vaststellen, maar continu in beweging zijn: het is nooit af en de ontwikkelingen gaan inmiddels exponentieel. We zullen ons daar allemaal op moeten instellen. Als je daar expertise voor nodig hebt, dan moet je kijken of je die zelf gaat ontwikkelen of in huis haalt, moet je bedenken: wat is mijn opgave, past de inrichting van mijn organisatie daarbij en zo niet, wat gaan we daar dan aan doen. Het mooie van een organisatie als DataFryslân is dat we samen, in multidisciplinair verband, kunnen onderzoeken wat de maatschappelijke ontwikkelingen zijn, hoe we elkaar daarin kunnen helpen en wat data daarin kunnen betekenen.”

“Het is heel goed dat we in Fryslân beginnen met een gezamenlijke datastrategie, maar datagedreven werken wordt alleen nog maar krachtiger als het ook de provinciegrens over gaat. Ik kom uit Groningen en heb daar jarenlang gewerkt. Ik heb eraan moeten wennen dat in Fryslân de bereidheid om samen te werken er zeker is, maar dat het lang duurt voordat je tot afspraken komt. Groningers zeggen sneller dat ze wel of niet willen en dan weet je dat. Daartegenover staat de Friese trots als drijfveer om samen ergens voor te gaan, om te laten zien: zo doen wij de dingen. Mouwen opstropen en aan de slag. Die mentaliteit spreekt mij aan. Tegelijkertijd staat er een beetje een Berlijnse muur tussen Fryslân en haar omgeving en dat kan weleens een barrière zijn voor de interprovinciale samenwerking die ik voor me zie. Soms denk ik met mijn ervaringen als een van de weinige Groningers: Joh, wij hebben dat wiel al uitgevonden, laten we kijken hoe we dat hier kunnen gebruiken.”

‘HET IS BEST BIZAR DAT EEN TOERISTISCH AANTREKKELIJKE PROVINCIE ALS FRYSLÂN NIET WEET HOE ZIJN BEZOEKERSSTROMEN LOPEN’

/

DIENSTVERLENING

Het lidmaatschap van de coöperatie DataFryslân U.A. biedt toegang tot een actief samenwerkingsverband van regionale organisaties en landelijke datapartijen, waarin data met elkaar worden gedeeld, data scientists uit verschillende disciplines kennis uitwisselen en waarin data gezamenlijk – en dus tegen scherpere prijzen – kunnen worden ingekocht of gedeeld. Gezamenlijk bepalen de leden de provinciale digitale ontwikkelagenda en krijgen toegang tot de unieke Frisian Secure Data Service en en microdata van het CBS.

1. De coöperatie DataFryslân U.A. biedt haar leden een voorziening waarmee zij veilig hun microdata kunnen delen zodat het openbaar bestuur in Fryslân verder groeit in samenwerking, veiligheid, betrouwbaarheid en transparantie
2. De leden van de coöperatie DataFryslân U.A. worden begeleid en bijgestaan bij de ontwikkeling van hun datagedreven organisaties, zodat het openbaar bestuur van Fryslân optimaal gebruikmaakt van de beschikbare data.
3. Inwoners en bezoekers van Friesland profiteren van hun eigen en provinciale data.

WAT KRIJG JE ALS PODIUM-LID?

PODIUM-LEDEN

VEILIG DATA DELEN VOOR /PODIUM-LEDEN

PODIUM-leden kunnen kunnen hun data ter beschikking stellen van andere leden van DataFryslân via de voorziening van DataFryslân, zonder juridische drempels. Leden van de coöperatie DataFryslân U.A. kunnen veilig microdata delen met andere leden van de coöperatie via de voorziening Frisian Secure Data Service (CBS). DataFryslân treedt hierbij op als een zogeheten databroker. Door het publiceren en onderhouden van genormaliseerde Friese microdata verwerft DataFryslân een unieke positie als bron en leverancier van Friese micro- en metadata voor het openbaar bestuur en is daarmee in essentie een shared servicecentrum voor Fryslân op het gebied van data- en datasciencekennis.

DATA-ALLIANTIE DATAFRYSLÂN

CBS-data kopen zonder publieke aanbesteding. De coöperatie DataFryslân U.A. is voor haar leden een alliantie aangegaan met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), de exclusieve bronhouder van nagenoeg alle landelijke data voor het openbaar bestuur. Op basis van deze overeenkomst kunnen leden tegen kostprijs data aankopen. Aankoop is voor de leden uitgesloten van landelijke en Europese aanbestedingsregels.

DATAFRYSLÂN COMMUNITY

Wees zichtbaar lid van DataFryslân en geniet van de voordelen. Leden van de coöperatie DataFryslân U.A. mogen het logo van DataFryslân voeren als kwaliteitsmerk. Leden van de de coöperatie DataFryslân U.A. worden genoemd in communicatie-uitingen van DataFryslân en zijn zo herkenbaar als innovatieve organisatie.

PODIUM

Medewerkers zijn welkom op /PODIUM-evenementen. Leden van de coöperatie DataFryslân U.A. en haar medewerkers zijn welkom bij de /PODIUM-evenementen en andere community-evenementen gericht op samenwerking en kenniscirculatie. Gemiddeld zijn er 10 evenementen per jaar. Niet-leden betalen een toegangsprijs. Door het organiseren van workshops, presentaties, masterclasses en meet-ups worden innovatie en kennisdeling gestimuleerd en ontstaat een ideale bron voor kenniscirculatie.

WAT KRIJG JE ALS LAB-LID?

LAB-LEDEN

LAB-LEDEN KRIJGEN ALLES VAN /PODIUM + ONDERSTAANDE PRODUCTEN

VEILIG DATA DELEN VOOR /LAB-LEDEN

LAB-leden kunnen hun data ter beschikking stellen aan andere leden van DataFryslân via de voorziening van DataFryslân, zonder juridische drempels. Leden van de coöperatie DataFryslân U.A. kunnen veilig microdata delen met andere leden van de coöperatie via de voorziening Frisian Secure Data Service (CBS). DataFryslân treedt hier op als een zogeheten databroker. Door het publiceren en onderhouden van genormaliseerde Friese microdata verwerft DataFryslân een unieke positie als bron en leverancier van Friese micro- en metadata voor het openbaar bestuur en is daarmee in essentie een shared servicecentrum voor Fryslân op het gebied van data en datasciencekennis. *LAB-leden krijgen daarnaast onbeperkt toegang tot alle Friese microdata in de Frisian Secure Data Services die nodig is bij samenwerking in datalabs.*

KENNISINFRASTRUCTUUR FRYSLÂN

Krijg via de Friese data- en kenniscatalogus toegang tot data. Leden van de coöperatie DataFryslân U.A. kunnen gebruik maken van de Friese data- en kenniscatalogus. In deze catalogus is zichtbaar gemaakt waar toegang tot data is en waar koppelmogelijkheden zijn. DataFryslân groeit op die manier uit tot een een verzamelpunt en publieke databank van Friese dataverzamelingen. Een catalogus die inzicht biedt in welke data waar kunnen worden gevonden, voorzien van een certificeringssysteem om dataverzamelingen van een kwaliteitsstempel te kunnen voorzien.

STATISTIEK FRYSLÂN

Deel wereldwijd vitale statistieken via de exclusieve DataFryslân-toegang tot het vertrouwde 'Statline voor derden' van het CBS. Leden van de de coöperatie DataFryslân U.A. kunnen hun statistische data betrouwbaar delen via 'Statline Voor Derden' (CBS). DataFryslân treedt hier op als een zogeheten databroker.

FRIESE DIGITALE AGENDA

Bepaal de Friese Digitale Agenda. Elk lid van de coöperatie DataFryslân U.A. kan een lid afvaardigen naar de Programma adviescommissie (PAC) die jaarlijks de Friese Digitale Agenda opstelt en heeft zo invloed op de provinciale samenhang.

LAB

Deelname aan de /LAB-experimenten. Leden van de coöperatie DataFryslân U.A. en haar medewerkers kunnen participeren in /LAB-experimenten. De Programma adviescommissie (PAC) programmeert gemiddeld acht /LABS per jaar. Elk /LAB is een 'werkplaats' waar expertise en datavraagstukken samenkomen. In de praktijk wordt geleerd en samengewerkt met openbaar bestuurspartijen en belangrijke kennisinstellingen zoals het CBS, universiteiten en hogescholen.

WAT KRIJG JE ALS HUB-LID?

HUB-LEDEN

HUB-LEDEN KRIJGEN ALLES VAN /PODIUM + /LAB + ONDERSTAANDE PRODUCTEN

VEILIG DATA DELEN VOOR /PODIUM-LEDEN

HUB-leden kunnen hun data ter beschikking stellen aan andere leden van DataFryslân via de voorziening van DataFryslân, zonder juridische drempels. Leden van de coöperatie DataFryslân U.A. kunnen veilig microdata delen met andere leden van de coöperatie via de voorziening Frisian Secure Data Service (CBS). DataFryslân treedt hier op als een zogeheten databroker. Door het publiceren en onderhouden van genormaliseerde Friese microdata verwerft DataFryslân een unieke positie als bron en leverancier van Friese micro- en metadata voor het openbaar bestuur en is daarmee in essentie een shared servicecentrum voor Fryslân op het gebied van data en data-sciencekennis. */HUB-leden krijgen onbeperkt toegang tot alle Friese microdata in de Frisian Secure Data Service.*

HUB

Deelname aan de /HUB-projecten. Leden van de coöperatie DataFryslân U.A. en haar medewerkers kunnen participeren in /HUB-projecten. De Programma adviescommissie (PAC) programmeert acht /LABS per jaar. DataFryslan heeft twee onderzoeksprogramma rond de thema's sociaal domein en toerisme & recreatie.

VOLUMEKORTING

Gezamenlijk data en expertise inkopen. Leden van de coöperatie DataFryslân U.A. kunnen gebruik maken van de voordelen en volumekortingen die DataFryslân krijgt als coöperatieve marktpartij bij bijvoorbeeld de aankoop van data, advies of detacheringen.

FONDSEN EN SUBSIDIES

Gezamenlijke fondsen- en subsidies verwerven. Leden van de coöperatie DataFryslân U.A. kunnen via DataFryslân als provinciale entiteit gezamenlijk fondsen werven of subsidies aanvragen.

COMPETENCE CENTER DATA SCIENCE

Gezamenlijk gebruik van data science-capaciteit. Leden van de coöperatie DataFryslân U.A. kunnen op basis van kostprijs data scientist inzetten uit het Competence Center Data Science van DataFryslân.

COMPETENCE CENTER DATA

Advies data, organisatie en maatschappelijke waarde. Leden van de de coöperatie DataFryslân U.A. kunnen op kostprijsbasis adviseurs inzetten op het gebied van dataveiligheid, data-ethiek, process & workflow uit het Competence Center Data van DataFryslân.

LANDELIJKE MICRODATA

Via DataFryslân hebben leden exclusieve toegang tot de landelijke microdata van het CBS. De coöperatie DataFryslân U.A. is voor haar leden een alliantie aangegaan met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), de exclusieve bronhouder van nagenoeg alle landelijke data voor het openbaar bestuur. Op basis van deze overeenkomst hebben de leden van de coöperatie DataFryslân U.A. toegang tot de microdata van het CBS.

‘WE HEBBEN NIET DOOR HOE BIJZONDER WE BEZIG ZIJN’

NHL Stenden Hogeschool behoorde twee jaar geleden tot de *founding fathers* van DataFryslân. Soon Hee Santema, directeur R&D Zwaartepunten & Contractactiviteiten, ervaart het bestaan en de aanpak van de organisatie als één grote win-winsituatie – en niet alleen voor haar eigen achterban.

STEM ACHTER DE STRATEGIE

SOON HEE SANTEMA

“Met 24.000 studenten, 73 bacheloropleidingen en 40 onderzoeksgroepen zijn we een grote, brede hogeschool. Onze missie is om young professionals op te leiden die goed zijn voorbereid op de toekomst. En die toekomst ligt in een datagedreven samenleving. Toen ik betrokken raakte bij DataFryslân zag ik heel sterk het belang ervan in voor de hogeschool en voor mezelf, maar ik vroeg me wel af: hoe concreet gaat dit worden? Al snel bleek het antwoord: heel concreet. Een thema als datagedreven werken is vaak een ver-van-mijn-bedshow, maar DataFryslân heeft het vrij toegankelijk kunnen maken, dankzij de aanpak waarbij we ons op verschillende niveaus (Hub, Lab en Podium, red.) richten op verschillende relevante partijen als professionals, de burger of onderzoekers – het is verrassend genoeg veel concreter geworden dan ik vooraf had gedacht.”

“Wat me opvalt is dat we hier in Fryslân eigenlijk helemaal niet doorhebben hoe bijzonder wij bezig zijn. Wij zijn eigenlijk een ecosysteem aan het bouwen met overheidsinstellingen, met de provincie, en gemeenten om data met elkaar te delen. Dat lijkt voor de hand te liggen, maar dat doet het zeker niet. En het is ook niet makkelijk, al was het alleen al omdat je te maken hebt met zaken als de privacywetgeving en technologische uitdagingen. Des te mooier is het dat zich partijen hebben aangesloten die de ambitie hebben zoiets op te bouwen en bereid zijn om de handen ervoor uit de mouwen te steken. We mogen best wel trots zijn op waar we mee bezig zijn. En dat mogen we ook wel wat meer laten zien aan de buitenwereld dan we nu doen, want we hebben de afgelopen jaren echt wel iets neergezet. Ik zou de komende jaren niet alleen willen gebruiken om naast de thema’s sociaal domein en toerisme nieuwe thema’s toe te voegen, maar ook om de buitenwereld te vertellen wat voor moois en unieks wij in handen hebben.”

‘DE WISSELWERKING TUSSEN KENNIS EN PRAKTIJK MAAKT DEZE ORGANISATIE ZO STERK, DAARDOOR KOMEN WE VERDER’

“Als onderwijsinstelling heeft NHL Stenden veel geleerd van haar betrokkenheid bij DataFryslân. Het is een tweesnijdend zwaard: onze studenten werken vanaf dag één met actuele praktijkvraagstukken en wij hebben geleerd dat onze onderzoekers en onderzoeksgroepen een belangrijke rol kunnen spelen; onze studenten kunnen komen met input en invalshoeken waarvan de resultaten de professionals in de verschillende werkgroepen echt kunnen verrassen en ondersteunen. Het is een mooi voorbeeld van de wisselwerking tussen kennis en praktijk die deze organisatie zo sterk maakt, daardoor komen we verder en daarmee ligt een Friese datastrategie binnen bereik. Daarvoor moeten we wél groeien en dat zie ik ook gebeuren; we naderen een kritische massa. Ik merk dat het enthousiasme voor samenwerking op datagebied binnen Fryslân snel groeit en ik verwacht dat meer partijen – en graag ook meer onderwijsinstellingen wat mij betreft – zich aansluiten. Want we hebben nu wel laten zien dat wat we doen echt werkt.”

VEELGESTELDE VRAGEN OVER DE COÖPERATIE DATAFRYSLÂN U.A.

WAT IS HET DOEL VAN DE COÖPERATIE DATAFRYSLÂN U.A.?

DataFryslân stimuleert het veilig delen van (micro)data en datagedreven werken binnen de eigen organisatie en die van de leden, bevordert de multidisciplinaire samenwerking tussen overheden, kennis- en onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven en propageert maatschappelijke innovatie en kennisontwikkeling om zo een meerwaarde te creëren voor Fryslân.

WAT IS DE RECHTSVORM VAN DATAFRYSLÂN?

DataFryslân is een coöperatie. Dat is een vereniging waarvan de leden een bedrijf oprichten met een gemeenschappelijk maatschappelijk doel. DataFryslân heeft geen winstoogmerk.

WAT BETEKENT U.A. IN DE NAAM DE 'COÖPERATIE DATAFRYSLÂN U.A.'?

De afkorting U.A. staat voor Uitgesloten van Aansprakelijkheid: de leden zijn dus niet aansprakelijk voor schulden van de coöperatie.

WAT ZIJN DE VOORDELEN VAN EEN COÖPERATIE IN FRYSLÂN?

De coöperatie biedt een enorme meerwaarde aan het datalandschap van Fryslân, het openbaar bestuur van de provincie en de Friese bevolking. De leden profiteren van de slagkracht die ontstaat wanneer partijen vanuit hun eigen rol en expertise bijdragen aan het verzamelen van data, het delen van kennis, het stimuleren en versterken van innovatie en het ontwikkelen en distribueren van producten die in de coöperatie worden ontwikkeld. De coöperatievorm biedt niet alleen schaalvoordelen, maar ook inkoopvoordelen en daarmee belangrijke kostenvoordelen.

WIE IS EIGENAAR VAN DATAFRYSLÂN?

De deelnemende leden zijn gezamenlijk eigenaar van de coöperatie. Zij bepalen samen het beleid. De hoogste zeggenschap ligt dan ook bij de Algemene Ledenvergadering.

WIE KUNNEN LID WORDEN VAN DATAFRYSLÂN?

DataFryslân staat open voor iedere rechtspersoon die haar doelen onderschrijft en een bijdrage kan leveren aan de realisatie van het doel van de coöperatie: lokale, regionale en provinciale overheden en regionale ontwikkelmaatschappijen, zorginstellingen, woningbouwcorporaties en welzijnsorganisaties; lokale en regionale kennis- en onderwijsinstellingen en bedrijven.

WAT KOST HET LIDMAATSCHAP VAN DATAFRYSLÂN?

DataFryslân kent drie lidmaatschapsvormen: een PODIUM-lidmaatschap, een LAB-lidmaatschap en een HUB-lidmaatschap; vanaf het PODIUM-lidmaatschap loopt het aantal faciliteiten en mogelijkheden op. De prijsstelling van het lidmaatschap is als volgt: het PODIUM-lidmaatschap kost een vast bedrag van 6.000 euro per jaar. Lab-leden betalen 50 cent per gemeente-inwoner per jaar (niet-gemeenten: 50 cent per jaar per aantal inwoners van de provincie Fryslân, gedeeld door het aantal gemeenten). Hub-leden betalen 1 euro per gemeente-inwoner per jaar (niet-gemeenten: 1 euro per jaar per aantal inwoners van de provincie Fryslân, gedeeld door het aantal gemeenten). Voor gemeenten geldt dezelfde tariefstructuur, maar dan gebaseerd op het aantal inwoners van de betreffende gemeente.

De grondslag voor het aantal inwoners van de provincie Friesland is het door het CBS vastgestelde aantal provincie-inwoners op 1 januari van het kalenderjaar waarin het lidmaatschap wordt aangegaan.

Het is mogelijk om in de loop van een jaar van lidmaatschapsvorm te veranderen, mits het bestuur daarmee instemt.

IS HET MOGELIJK OM DE CONTRIBUTIE IN-KIND BIJ TE DRAGEN?

Ja, dat is mogelijk, mits de Algemene Ledenvergadering daarmee instemt. De ALV bepaalt ook de objectieve criteria voor de vorm waarin de contributie in-kind kan worden voldaan.

HOE ZIET HET BESTUUR VAN DATAFRYSLÂN ERUIT?

Het bestuur bestaat uit minimaal 4 leden die zijn gekozen door de ALV. Elk bestuurslid is vier jaar in functie en treedt dan af volgens een rooster. Binnen het bestuur heeft iedere bestuurder één stem. De Voorzitter van het bestuur is tevens voorzitter van de ALV.

HOE WERKT DE ALV?

Het aantal leden van de ALV is gelijk aan het aantal leden van de coöperatie. Binnen de ALV heeft elk lid dat kwalificeert als PODIUM-lid het recht op het uitbrengen van één (1) stem. Ieder lid dat kwalificeert als LAB-lid heeft het recht op het uitbrengen van twee (2) stemmen. Ieder lid dat kwalificeert als HUB-lid heeft het recht op het uitbrengen van drie (3) stemmen. Leden die zijn geschorst, kunnen geen stem uitbrengen. Leden kunnen zich ter vergadering laten vertegenwoordigen door een ander persoon die de algemene leden vergadering kan bijwonen, mits daarvoor een schriftelijke volmacht is afgegeven en is goedgekeurd door de voorzitter van de vergadering.

WAT ZIJN DE VOORDELEN VAN DE VERSCHILLENDE LIDMAATSCHAPPEN?

Door de verschillende lidmaatschapsvormen is de toegang tot DataFryslân zeer laagdrempelig. Hoe eenvoudiger de toegang, des te groter en diverser de samenwerkingsverbanden waaraan kan worden deelgenomen, waardoor het netwerk voor de leden steeds waardevoller wordt: een 'hoger' lidmaatschap geeft recht op meer diensten en een groter voordeel. Leden kunnen zo zelf de mate van participatie bepalen.

WIE BEPAALT WELKE ACTIVITEITEN DATAFRYSLÂN ONDERNEEMT?

De Programma Advies Commissie (PAC) bestaat uit minimaal acht personen die zijn benoemd door de Algemene Ledenvergadering. Deze PAC komt jaarlijks minimaal eenmaal bijeen en stelt een programma met data-events samen, zoals Labs, projecten en andere activiteiten. Elk PAC-lid wordt voor 2 jaar benoemd en is na die periode herbenoembaar. De PAC-leden wijzen uit hun midden een voorzitter en secretaris aan.

DataFryslân stimuleert het veilig delen van (micro)data en datagedreven werken binnen de eigen organisatie en die van de leden, bevordert de multidisciplinaire samenwerking tussen overheden, kennis- en onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven en propageert maatschappelijke innovatie en kennisontwikkeling om zo een meerwaarde te creëren voor Fryslân.

FSP

Gemeente Leeuwarden

GEMEENTE SMALLINGERLAND

Gemeente Súdwest-Fryslân

NHL STENDEN hogeschool

provinsje fryslân
provincie fryslân

university of groningen